

Høringsinnspill til Planstrategi for Nordre Follo kommune 2024-2027 med utkast til planprogram for rullering av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

Fra: Toppenhaugs Venner*, Oppegård Pensjonistforening, Kolbotn Pensjonistforening, Samarbeidsutvalget for pensjonistforeninger i Nordre Follo

*) En gruppering av brukere av Toppenhaug seniorsenter

Seniorkraften

Iflg. gjeldende kommuneplan utgjør aldersgruppen 67+år nær 16 prosent av kommunens befolkning i 2024. Denne andelen vil øke i årene fremover, særlig gruppen over 80 år. I foreliggende planstrategi heter det under rubrikken «Eksempler på utfordringer og muligheter» (side 9): Eldre er friskere lengre og kan derfor være en ressurs i samfunnet. Vi mener at de med rette kan betegnes som «seniorkraften».

Det er viktig at kommunen utnytter en slik ressurs konstruktivt. Det er veldig lett å beskrive denne aldersgruppen kun som «de eldre». Faktum er at den består av individuelle, ressurssterke personer ofte med høy utdanning, lang ledererfaring innen både offentlig og privat virksomhet, og omfattende erfaring innen ulike bransjer og organisasjoner.

I forslaget til planstrategi fremstår aldersgruppen «eldre» oftest som en økonomisk og omsorgskrevende belastning for kommunen. Det bør i sterkere grad settes søkelys på hvordan man kan legge til rette for denne seniorkraftens positive utfoldelse.

Økonomi

På side 11 i forslaget til planstrategi heter det: «Andelen over 80 år forventes i denne framskrivningen å øke fra 4,6 prosent i 2024 til 6,9 prosent i 2044. Veksten i antall personer med demens trekkes frem som en av de store helse- og omsorgsutfordringene fremover, dette gjelder også for Nordre Follo.» Kostnader knyttet til kommunal helse og omsorg for eldre, er en av kommunens tyngste budsjettposter.

I tillegg kommer knapphet på arbeidskraft. I forslaget til strategiplan, side 17, pekes det på: I helse- og omsorgssektoren alene er estimert behov 28 % høyere i 2035 enn i 2021. For Nordre Follo viser framskrivningen et merbehov på 20 % totalt, alt annet likt, sammenlignet med 2023. Bare innen Helse og mestring er merbehovet beregnet til 24 %.

På side 18 pekes det på: «Grunnlaget for god helse legges først og fremst utenfor helsetjenesten». For gruppen eldre betyr det at jo lenger en person bor hjemme og greier seg selv, uten bistand fra kommunens hjelpeapparat, dess mer kostnader sparer kommunen. Et viktig virkemiddel for å forsterke en slik kostnadsreducerende utvikling, er å satse på kommunens seniorsentre.

Seniorsentrene

Vi mener at driften av seniorsentre ikke bør ses på som en kostnad. Tvert imot er de en verdiskapende innsatsfaktor som reduserer kommunens kostnader ved at flere eldre bor hjemme lengst mulig.

Seniorsentrene fungerer som aktive lokale møteplasser for mennesker fra 60 år og oppover. Flere av aktivitetene består av tilpasset fysisk trening, noe de fleste av oss virkelig trenger. Andre aktiviteter er knyttet til ulike former for håndarbeid eller verksted. Atter andre er «kulturelt» orientert – som f.eks. foredrag og konserter, for å nevne noen. Kafeene tilbyr sunn mat, servert i et fellesskap. Alle disse aktivitetene bidrar vesentlig til å skape trivsel samt øke den intellektuelle kompetansen og den

fysiske helsen. Altså effekter som kan redusere ensomhet og utenforskap og utsette behovet for kommunal omsorg og institusjonalisering.

Slik vi ser det, bør terskelen for å benytte seg av seniorsentrenes tilbud være så lav som mulig. Flere av de nevnte aktivitetene er gratis for brukerne, men for noen er av dem har kommunestyret bestemt at brukeren må betale en avgift for å delta. Ordningen med en slik aktivitetsavgift ble i sin tid vedtatt av kommunestyret. Vi mener denne praksisen bør endres til:

- Alle aktiviteter i seniorsentrene som ikke medfører eksterne utgifter fritas for aktivitetsavgift.
- Eventuelle aktivitetsavgifter bør begrenses til aktiviteter der det benyttes innleid bistand eller hvor det kjøpes inn materiell (f.eks. trimaktiviteter og kurs). Ved bistand fra kommunalt ansatt aktivitør, pålegges det ikke aktivitetsavgift.

Aktivitørfunksjonen knyttet til seniorsentrene bør ha som en av sine viktigste oppgaver å stimulere til at frivillige tar ansvar for aktiviteter, samt å bidra til å vedlikeholde frivilligstyrte aktiviteter. Som det pekes på i utkastet til planstrategi, side 14: «Samfunnet står overfor mange komplekse utfordringer som må løses i samarbeid mellom myndigheter, innbyggere, næringsliv, frivilligheten og andre interesser ... En slik innfallsvinkel omtales gjerne som samskaping (co-creation)».

Medvirkning i kommuneplanprosessen

I strategien nevnes konkret: For å sikre en god forankring av planarbeidet og planene skal det gjennomføres Arbeidsmøte med ungdomsrådet og barn- og unges kommunestyret.

Vi savner at vår aldersgruppe, som vi ubeskjedent kaller seniorkraften, også bør medvirke i den forestående rulleringsprosessen. Aktuelle fora kan være:

- Styrene i kommunens pensjonistforeninger
- Samarbeidsutvalget for pensjonistforeninger i Nordre Follo
- Eldrerådet
- Samfunnsengasjerte brukere av kommunens seniorsentre

Følgende foreslås inntatt i planprogram for rullering av kommuneplanens samfunnsdel:

En betydelig del av de eldre i kommunen består av individuelle, ressurssterke personer ofte med høy utdanning, lang ledererfaring innen både offentlig og privat virksomhet, og omfattende erfaring innen ulike bransjer og organisasjoner. Kommunen bør legge til rette for denne «seniorkraftens» positive utfoldelse. Seniorsentrene er en viktig arena for dette. De bidrar til å redusere ensomhet og utenforskap og kan utsette behovet for kommunal omsorg og institusjonalisering. Derfor bør den økonomiske terskelen for å benytte seg av seniorsentrenes tilbud være så lav som mulig.

Oppegård, 26 juni 2024

Kontaktpersoner:

Toppenhaugs Venner: Ragnar Dahl, ragnar@kirkeleit.no 950 61 577

Oppegård Pensjonistforening: Kari Myhre, ka-myhr2@online.no 936 62 986

Kolbotn Pensjonistforening og Samarbeidsutvalget for pensjonistforeninger i Nordre Follo:

Anne-Grethe Eriksen: anngrer52@gmail.com 918 04 809